

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 7.5.2008
SEK(2008) 574 v konečnom znení

Odporúčanie na

ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2005/694/ES o existencii
nadmerného schodku v Taliansku**

(predložená Komisiou)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT

Článkom 104 zmluvy sa ustanovuje, že členské štáty by mali predchádzať nadmerným deficitom, a ustanovuje sa postup na účely ich identifikácie a korekcie. Postup pri nadmernom deficite (ďalej len „EDP“ – *excessive deficit procedure*) je podrobne opísaný v nariadení Rady (ES) č. 1467/97 o „urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku“¹, ktoré je súčasťou Paktu stability a rastu. Podľa článku 104 ods. 2 zmluvy Komisia musí monitorovať dodržiavanie rozpočtovej disciplíny na základe dvoch kritérií: a) či plánovaný alebo skutočný deficit verejných financií presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP (okrem prípadov, keď miera deficitu výrazne a neustále klesala a dosiahla úroveň, ktorá sa približuje k referenčnej hodnote, alebo ak sa referenčná hodnota prevýši len výnimočne a dočasne a miera deficitu sa pohybuje tesne okolo referenčnej hodnoty) a b) či štátny dlh presahuje referenčnú hodnotu 60 % HDP (okrem prípadov, keď sa pomer dlhu dostatočne znižuje a uspokojuvým tempom sa približuje k referenčnej hodnote).

V súlade s protokolom o postupe pri nadmernom deficite, ktorý tvorí prílohu k Zmluve, Komisia poskytne údaje nevyhnutné na účely uplatňovania EDP. Súčasťou uplatňovania tohto protokolu je povinnosť členských štátov oznámiť údaje o štátnych deficitoch a dlhoch a iných súvisiacich ukazovateľoch dvakrát ročne, a to pred 1. aprílom a pred 1. októbrom, v súlade s článkom 4 nariadenia Rady (ES) č. 3605/93^{2,3}.

Komisia začala 7. júna 2005 uplatňovať EDP pre Taliansko prijatím správy podľa článku 104 ods. 3 na základe deficitu verejných financií predstavujúceho 3,1 % HDP a verejného dlhu na úrovni 106 – 107 % HDP v roku 2003 aj 2004⁴. Rada 28. júla 2005 na základe odporúčania Komisie rozhodla, že Taliansko má podľa článku 104 ods. 6 nadmerný deficit⁵. Takisto na základe odporúčania Komisie Rada zároveň Taliansku adresovala odporúčania podľa článku 104 ods. 7 s cieľom odstrániť nadmerný deficit najneskôr do roku 2007⁶. Talianskym orgánom sa na tento účel konkrétne odporúčalo, aby: dôsledne implementovali rozpočet na rok 2005, prijali opatrenia potrebné na to, aby sa v priebehu rokov 2006 – 2007 zabezpečilo kumulatívne zníženie cyklicky upraveného deficitu bez jednorazových a iných dočasných opatrení aspoň o 1,6 % HDP v porovnaní s rokom 2005, pričom aspoň polovica úpravy sa mala uskutočniť v roku 2006. Talianskym orgánom sa okrem toho odporúčalo, aby zabezpečili dostatočné zníženie pomeru hrubého verejného dlhu a jeho priblíženie sa referenčnej hodnote uspokojuvým tempom v súlade s odstraňovaním nadmerného deficitu prostredníctvom obnovy primeranej úrovne primárneho prebytku v strednodobom časovom horizonte. Talianskym orgánom sa okrem toho odporúčalo, aby zamerali osobitnú pozornosť

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1056/2005 (Ú. v. EÚ L 174, 7.7.2005, s. 5).

² Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2103/2005 (Ú. v. EÚ L 337, 22.12.2005, s. 1).

³ Najnovšie oznámenie Talianska sa nachádza na tejto webovej stránke:

http://epp.euostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2373,58110711&_dad=portal&_schema=portal.

⁴ SEK(2005) 750. Deficit verejných financií v rokoch 2003 a 2004 je po následných revíziách v súčasnosti na úrovni 3,5 % HDP. V tých istých rokoch sa pomer dlhu revidoval smerom nadol na úroveň približne 104 % HDP, najmä v dôsledku súčasného vyššieho odhadu nominálneho HDP.

⁵ Ú. v. EÚ L 266, 11.10.2005, s. 57.

⁶ Všetky dokumenty týkajúce sa EDP pre Taliansko sa nachádzajú na tejto webovej stránke: http://ec.europa.eu/economy_finance/sg_pact_fiscal_policy/excessive_deficit9109_en.htm.

na faktory iné ako čisté pôžičky, akými sú napr. mimorozpočtové operácie, ktoré prispievajú k zmene úrovni zadĺženia. Rada okrem toho vyzvala talianske orgány, aby v strednodobom horizonte zabezpečili udržateľnosť konsolidácie rozpočtu smerom k takmer vyrovnanému stavu verejných financií alebo stavu prebytku prostredníctvom zníženia cyklicky upraveného deficitu, bez jednorazových a iných dočasných opatrení, o aspoň 0,5 % HDP ročne po odstránení nadmerného deficitu.

Nakoniec Rada vyzvala talianske orgány, aby ďalej zlepšili zber a spracúvanie údajov týkajúcich sa verejných financií.

Tabuľka 1: Úprava schválená Radou 28. júla 2005

<i>% HDP, pokiaľ sa neuvádza inak</i>	2005	2006	2007
Saldo verejných financií	-4,3	deficit zjavne < 4	deficit zjavne < 3
<i>Dočasné opatrenia</i>	<i>0,4</i>	-	-
<i>Zmena štrukturálneho salda</i>		<i>+1,6 v rokoch 2006 – 2007 v porovnaní s rokom 2005 (minimálne)</i>	
		<i>aspoň polovica z toho v roku 2006</i>	
p. m.: Rast reálneho HDP (%)	0	1,5	1,5

Poznámka: Štrukturálne saldo = cyklicky upravené saldo bez jednorazových a iných dočasných opatrení.

Zdroj: Odporúčanie Rady podľa článku 104 ods. 7, v ktorom sa citujú prognózy útvarov Komisie z jari 2005 a ktoré obsahuje ďalšie hodnotenia.

Komisia 22. februára 2006, t. j. po uplynutí termínu na prijatie opatrenia ustanoveného v odporúčaní Rady, schválila oznámenie Rade, v ktorom sa konštatuje, že opatrenia, ktoré Taliansko do toho času prijalo, sa javili byť v súlade s odporúčaním Rady a že v danej etape napriek pretrvávajúcej krehkej rozpočtovej situácii neboli v rámci EDP potrebné ďalšie opatrenia⁷. Rada na svojom zasadnutí 14. marca 2006 s týmto hodnotením súhlasila.

Podľa článku 104 ods. 12 je potrebné zrušiť rozhodnutie Rady o existencii nadmerného schodku na základe odporúčania Komisie, ak bol nadmerný deficit v príslušnom členskom štáte podľa názoru Rady odstránený.

⁷ SEK(2006) 238.

2. SÚČASNÝ VÝVOJ DEFICITU

Údaje, ktoré uverejnil národný štatistický úrad 29. februára 2008, potvrdili po následných revíziách pôvodného deficitu vo výške 3,1 % HDP, ktorý Komisiu viedol k začatiu EDP pre Taliansko v roku 2005, deficit verejných financií v rokoch 2003 a 2004 vo výške 3,5 % HDP. Deficit v týchto dvoch rokoch by bol ešte vyšší bez jednorazových opatrení v rozsahu $1\frac{3}{4}$ % HDP v roku 2003, resp. $1\frac{1}{4}$ % HDP v roku 2004. Primárny prebytok rýchlo klesol z takmer 5 % HDP na konci 90. rokov na 1,2 % HDP v roku 2004. V roku 2005, kedy HDP stagnoval, dosiahol deficit verejných financií úroveň 4,2 % HDP napriek jednorazovým opatreniam znižujúcim deficit v rozsahu $\frac{1}{2}$ % HDP a primárny prebytok sa takmer v plnom rozsahu stratil.

Z údajov, ktoré predložilo Taliansko pred aprílom 2008 vyplýva, že v roku 2006, kedy deficit verejných financií dosiahol úroveň 3,4 % HDP, prebehla podstatná rozpočtová úprava⁸. To je porovnateľné s cieľovým deficitom vo výške 3,5 % HDP stanoveným v aktualizácii programu stability z decembra 2005⁹. Nominálny deficit bol negatívne ovplyvnený rozhodnutím vlády zrušiť dlh železničnej spoločnosti spojený s vysokorýchlostným projektom, ktorý viedol k zvýšeniu deficitu o 0,9 % HDP. Nominálna úprava o takmer 0,9 percentuálneho bodu HDP medzi rokmi 2005 a 2006 bola spôsobená vzostupnými príjmami spolu s miernym znížením pomeru bežných primárnych výdavkov k HDP v dôsledku takmer nezmenenej medzispotreby. To vyvážilo uvedené zrušenie dlhu železníc. Výrazný nárast mnohých príjmových položiek súvisel s niekoľkými opatreniami v zákone o rozpočte na rok 2006 a dodatočnom rozpočtovom balíku prijatom v polovici roka. Príjmy z DPH ako aj daní z príjmov fyzických a právnických osôb vzrástli medziročne o 0,3 percentuálneho bodu HDP.

Príjmy bez jednorazových opatrení v roku 2006 boli o $1\frac{1}{2}$ percentuálneho bodu HDP vyššie ako v roku 2005, pričom výdavky bez jednorazových opatrení klesli o $\frac{1}{4}$ percentuálneho bodu HDP. Bez jednorazových a dočasných opatrení¹⁰ klesol deficit v roku 2006 na 3 % HDP z úrovne 4,8 % HDP v roku 2005.

Štrukturálne saldo, t. j. saldo rozpočtu bez cyklických a jednorazových vplyvov, sa v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 zlepšilo o 1,7 percentuálneho bodu HDP, čo je výrazne nad minimálnou úrovňou 0,8 percentuálneho bodu požadovanou v odporúčaní Rady na základe článku 104 ods. 7 z júla 2005.

---

⁸ Deficit v roku 2006 bol revidovaný smerom nadol zo 4,4 % HDP oznámených pred aprílom 2008 (tlačové správy Eurostatu č. 55 z 23. apríla 2007 a č. 142 z 22. októbra 2007). Revízia je najmä výsledkom nižších kapitálových výdavkov v dôsledku rozhodnutia akumulovať vrátenú DPH, čo súvisí s rozhodnutím Európskeho súdneho dvora o DPH na služobné automobily, a to v rokoch, kedy sa potvrdili zaslané žiadosti a nie v roku 2006, ako sa pôvodne plánovalo.

⁹ Program i hodnotenie Komisie a Rady sa nachádzajú na tejto webovej stránke: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

¹⁰ Jednorazové a dočasné opatrenia zvýšili deficit v roku 2006 o 0,4 % HDP. Okrem zrušenia dlhu zvyšujúceho deficit sa za jednorazové opatrenia znižujúce deficit považujú tieto transakcie: predaj nehnuteľností (0,1 % HDP) a dane z precenenia majetku spoločností (0,4 % HDP). Naopak v aktualizácii programu stability z roku 2005 sa plánovali jednorazové opatrenia znižujúce deficit na úrovni 0,3 % HDP v roku 2006.

Na základe údajov poskytnutých Komisiou (Eurostat) po hlásení Talianska pred aprílom 2008¹¹ bol deficit verejných financií v roku 2007 na úrovni 1,9 % HDP. Pravdepodobnosť, že by eventuálne revízie verejných účtov v budúcnosti zvýšili pomer deficitu v roku 2007 nad úroveň 3 % HDP, je veľmi malá¹².

Deficit vo výške 1,9 % HDP nahlásený za rok 2007 vrátane celkových jednorazových opatrení zvyšujúcich deficit v objeme 0,2 % HDP¹³ je omnoho nižší ako deficit vo výške 2,8 % HDP plánovaný v programe stability z roku 2006, ktorý zahŕňal jednorazové opatrenia znižujúce deficit v objeme 0,1 % HDP. Tento lepší ako plánovaný výsledok je spôsobený pozitívnym základným vplyvom deficitu bez jednorazových opatrení z roku 2006, ktorý bol o 1,5 percentuálneho bodu nižší, ako sa odhadovalo v aktualizácii programu stability z roku 2006. Implementácia nápravných opatrení prijatých v zákone o rozpočte na rok 2007 bola účinná; lepšiu východiskovú pozíciu však do určitej miery vyrovnala čiastočná implementácia niektorých dodatočných výdavkov, najmä sociálnych prevodov a kapitálových výdavkov, o ktorých sa rozhodlo v priebehu roka 2007.

Nominálna úprava o 1½ percentuálneho bodu HDP v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 sa vo veľkej miere dosiahla vďaka ďalšiemu podstatnému zvýšeniu pomeru príjmov k HDP, ktorý predstavoval 1,2 percentuálneho bodu. Nárastom daní z príjmu fyzických i právnických osôb sa vo veľkom rozsahu vykompenzovalo zníženie dočasných príjmov pochádzajúcich z precenenia majetku spoločností a pomeru nepriamych daní na k HDP, najmä v dôsledku poklesu spotrebnej dane na ropné výrobky. Prevedením schémy platieb odstupného TFR na taliansky úrad sociálneho zabezpečenia sa vysvetľuje rast sociálnych príspevkov ako podielu na HDP vo výške takmer 0,4 percentuálneho bodu¹⁴. Na strane výdavkov sa podstatne nižšie (jednorazové) kapitálové výdavky v porovnaní s rokom 2006 čiastočne kompenzovali nárastom úrokových výdavkov. Podiel bežných primárnych výdavkov na HDP sa medzi rokmi 2006 a 2007 znížil minimálne, pretože tlmený rast odmeňovania zamestnancov odrážajúci absenciu značných nedoplatkov zaplatených v roku 2006 sa vo veľkej miere kompenzoval nárastom iných sociálnych prevodov. Primárne výdavky celkovo klesli o takmer ¾ percentuálneho bodu HDP, zatiaľ čo celkové výdavky sa v roku 2007 znížili o približne ¼ percentuálneho bodu HDP.

---

¹¹ Tlačová správa Eurostatu č. 54 z 18. apríla 2008.

¹² Pomery deficitu sa zvyčajne revidujú – smerom nahor alebo nadol – po uverejnení prvého výsledku v jarnej notifikácii. Niektoré predchádzajúce revízie v Taliansku boli pomerne výrazné. Rozdiel medzi deficitom v súčasnosti nahláseným pre rok 2007 a referenčnou hodnotou pre deficit je však dostatočne veľký, aby sa mohlo predpokladať, že žiadna revízia nezvýši deficit v roku 2007 nad úroveň 3 % HDP.

¹³ Odhad vplyvu jednorazových opatrení zvyšujúcich deficit vo výške 0,2 HDP v roku 2007 je výsledkom jednorazových opatrení znižujúcich deficit vo výške 0,2 % HDP, zahŕňajúcich výnosy z predaja nehnuteľností a daní z precenenia majetku spoločností a jednorazových opatrení zvyšujúcich deficit v objeme 0,4 % HDP, ktoré tvoria i) rozhodnutie prijaté 31. 12. 2007 o zrušení povinnosti výbercov daní platiť vláde vopred určitú časť daní, ktoré sa majú vybrať v ďalšom roku (0,3 % HDP) a ii) požiadavky na úhradu predložené daňovými poplatníkmi na základe rozhodnutia Európskeho súdneho dvora týkajúceho sa talianskeho režimu DPH na služobné automobily (menej ako 0,1 % HDP).

¹⁴ V zákone o rozpočte na rok 2007 sa stanovuje, že zamestnávateľia s minimálne 50 zamestnancami by mali previesť toky zo schémy platieb odstupného (*Trattamento di Fine Rapporto* – TFR), ktoré sa zamestnanci rozhodnú nepreviesť do súkromných dôchodkových programov, do novej schémy vytvorenej v rámci talianskeho úradu sociálneho zabezpečenia (*Istituto Nazionale della Previdenza Sociale* – INPS). Toky akumulované v novej schéme INPS sa zaúčtovávajú ako verejné príjmy, ktoré znižujú deficit, avšak záväzky, ktoré pre vládu generujú vo forme platieb odstupného, sa postupne prejavujú v dodatočných verejných výdavkoch. Predpokladá sa, že deficit znižujúci vplyv tohto opatrenia sa časom zníži a očakáva sa, že v priebehu 8 – 9 rokov sa dodatočné príjmy a výdavky vyrovnajú.

Príjmy bez jednorazových opatrení sa v roku 2007 zvýšili oproti roku 2006 o 1½ percentuálneho bodu HDP, pričom výdavky bez jednorazových opatrení vzrástli o viac ako ¼ percentuálneho bodu HDP. Deficit v roku 2007 bol bez tohto a ostatných jednorazových a dočasných opatrení 1,7 % HDP.

Odhaduje sa, že v roku 2007 sa štrukturálne saldo, t. j. cyklicky upravené saldo rozpočtu bez jednorazových opatrení, zlepšilo o približne 1¼ percentuálneho bodu HDP. V období rokov 2006 – 2007 dosiahla úprava štrukturálneho deficitu 3 percentuálne body HDP. To bezpečne presiahlo hodnotu aspoň 1,6 percentuálneho bodu požadovanú v odporúčaní Rady podľa článku 104 ods. 7 z júla 2005.

V súlade s výzvou uvedenou v odporúčaní Rady podľa článku 104 ods. 7, aby Taliansko ďalej zlepšilo zber a spracúvanie údajov týkajúcich sa verejných financií, Taliansko zredukovalo štatistické rozdiely. Vývoj elektronickej verejnej správy vedie k účinnejšiemu zberu informácií o rozpočtových transakciách. Niektoré nedostatky pretrvávajú, ako napríklad značný rozdiel medzi akumulovanými a vybratými sociálnymi príspevkami v rokoch 2006 a 2007. Eurostat uverejnil na základe oznámenia EDP zo septembra 2005 údaje za Taliansko bez otvorených otázok.

3. PROGNÓZY DEFICITU NA ROK 2008 A ĎALŠIE OBDOBIA

Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2008 sa predpokladá, že deficit verejných financií sa v roku 2008 zvýši na 2,3 % HDP, pričom reálny HDP sa zvýši o 0,5 %. Bez jednorazových a dočasných opatrení, t. j. výnosov z predaja nehnuteľného majetku a konečných splátok niektorých jednorazových daní, by bol deficit v roku 2008 stále pod referenčnou hodnotou, na úrovni 2,4 % HDP. Oficiálny cieľový deficit v roku 2008 uvedený v aktualizácii programu stability z novembra 2007 bol 2,2 % HDP, a to aj vrátane jednorazových opatrení znižujúcich deficit na úrovni približne 0,1 % HDP. Napriek lepšiemu ako očakávanému výsledku deficitu v roku 2007 bola prognóza deficitu na rok 2008 revidovaná 12. marca smerom nahor na úroveň 2,4 % HDP, čo sa neskôr potvrdilo aj v oznámení z apríla 2008. Revízia zahŕňa nižší očakávaný rast reálneho HD (0,6 % oproti 1,5 % HDP v aktualizácii), ale aj rozpočtové sklzy. O niečo nižšiu prognózu deficitu v roku 2008 v jarnej prognóze objasňuje predpoklad, že pri rozpočtovom plnení investícií bude naďalej dochádzať k určitým meškaniam. V jarnej prognóze sa taktiež predpokladajú nižšie úrokové výdavky.

Deficit v roku 2008 vo výške 2,3 % HDP uvedený v prognóze útvarov Komisie z jari 2008 by predstavoval nominálne zvýšenie o ½ percentuálneho bodu HDP oproti roku 2007, napriek výraznému poklesu kapitálových výdavkov, ktorý odráža značné jednorazové výdavky akumulované v roku 2007. Predpokladané zhoršenie nominálneho deficitu odráža nielen nižší hospodársky rast, ale aj negatívny rozpočtový vplyv rozpočtu na rok 2008, ako aj niektoré expanzívne opatrenia pôvodne plánované v roku 2007 a iné opatrenia prijaté v prvých mesiacoch roku 2008. V rozpočte na rok 2008 sa konkrétne počíta s financovaním dohody týkajúcej sa miezd vo verejnom sektore na miestnej úrovni na obdobie rokov 2006 – 2007 vrátane splatných nedoplatkov (podľa oficiálnych prognóz sa mzdy zvýšia o viac ako 6 % v roku 2008 a v roku 2009 mierne klesnú), zníženiami miestnych daní z majetku, nižšími príjmami v dôsledku odpočítateľnosti nájomného a určitým zvýšením zamestnaneckých výhod. V zákone o rozpočte sa taktiež ustanovuje reforma sadzby dane z príjmov právnických osôb (IRES) a regionálnej dane z výrobnnej činnosti (IRAP), ktorej vplyv na rozpočet by sa zmenil z pozitívneho v roku 2008 na negatívny v roku 2009 a v ďalších rokoch by bol neutrálny. Niektoré dodatočné sociálne prevody a investície schválené v roku 2007 ako aj

zníženia IRAP v zákone o rozpočte na rok 2006 budú mať oneskorený nepriaznivý vplyv na rozpočet v roku 2008. Parlament vo februári 2008 schválil množstvo menších opatrení, ktoré povedú k dodatočným výdavkom a nižším príjmom. Celkovo by sa výdavky bez jednorazových opatrení v roku 2008 mali zvýšiť o 0,5 percentuálneho bodu HDP, pretože mierny pokles pomeru úrokových i kapitálových výdavkov sa nadmerne vykompenzuje nárastom bežných primárnych výdavkov. Príjmy bez jednorazových opatrení by v roku 2008 mali klesnúť o takmer 0,2 percentuálneho bodu HDP.

Ak nenastanú zmeny v politike, riziká týkajúce sa rozpočtových prognóz na rok 2008 vyplývajú z očakávaných súdnych rozhodnutí týkajúcich sa neodpočítateľnosti IRAP od základu dane z príjmov. Riziká vyplývajú aj z výhľadu hospodárskeho rastu. Okrem toho výsledok podstatných zmien zdaňovania právnických osôb predstavuje značnú neistotu v oboch smeroch.

V prognóze útvarov Komisie z jari 2008 založenej na scenári neuskutočnenia politických zmien a rastu reálneho HDP na úrovni 0,8 % sa v roku 2009 počíta s miernym rastom deficitu verejných financií na úroveň 2,4 % HDP. Tento predpokladaný mierny nárast je ovplyvnený znižujúcim sa daňovým zaťažením, najmä nižšími daňami z príjmu právnických osôb v dôsledku diskrečných opatrení a negatívneho hospodárskeho cyklu. V aktualizácii programu stability z novembra 2007 sa deficit plánuje na úrovni 1,5 % HDP s rastom reálneho HDP o 1,6 %. Ako sa zdôrazňovalo v stanovisku Rady k aktualizácii talianskeho programu stability z roku 2007¹⁵, v programe sa neuvádzali žiadne nápravné opatrenia, ktoré boli východiskom pre rozpočtovú úpravu.

Predpokladané zhoršenie štrukturálnej pozície v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 o viac ako $\frac{1}{4}$ percentuálneho bodu HDP evidentne nie je v súlade s ročným znížením o minimálne 0,5 % HDP, ktoré sa stanovuje v Pakte stability a rastu a spomína v rozhodnutí Rady podľa článku 104 ods. 7 po odstránení nadmerného deficitu. Rada vo svojom stanovisku k aktualizácii programu stability z novembra 2007, v ktorej sa plánuje zlepšenie štrukturálnej pozície o $\frac{1}{4}$ percentuálneho bodu HDP v roku 2008, poznamenala, že v roku 2008 existuje riziko výrazného zhoršenia štrukturálneho salda, pokiaľ sa nezachová lepšia ako plánovaná východisková pozícia z roku 2007 a skonštatovala, že strednodobý cieľ sa nemusí dosiahnuť do roku 2011, ako sa plánuje v programe. Rada preto vyzvala Taliansko, aby posilnilo rozpočtový cieľ na rok 2008 s cieľom zabezpečiť náročnú úpravu a následne implementovalo plánovanú fiškálnu konsolidáciu so špecifickými opatreniami, aby sa zabezpečil primeraný pokrok smerom k strednodobému cieľu tak, aby sa tento dosiahol v programovom období, t. j. do roku 2011.

---

¹⁵ Ú. v. EÚ C 49, 22.2.2008, s. 49.

4. VÝVOJ DLHU A JEHO PROGNOZY

Údaje, ktoré uverejnil národný štatistický úrad 29. februára 2008, potvrdili dlh verejných financií na úrovni približne 104 % HDP v rokoch 2003 a 2004 po následných revíziách pôvodnej úrovne 106 – 107 % HDP, ktorá bola zaznamenaná v čase začatia EDP pre Taliansko, najmä z dôvodu vyššieho odhadu úrovne HDP. Pomer dlhu k HDP sa v roku 2005 prvýkrát za desaťročie zvýšil, konkrétne o 2 percentuálne body. Primárny prebytok takmer vôbec neprispel k jeho zníženiu, pretože v dôsledku pomalého hospodárskeho rastu implicitná úroková miera na verejný dlh výrazne presiahla rast nominálneho HDP, čo spôsobilo značne negatívny efekt „snehovej gule“. Pomer verejného dlhu sa v roku 2006 opäť zvýšil, napriek zvýšeniu primárneho prebytku a menej negatívnemu efektu „snehovej gule“. V tomto roku prispela „kapitálová“ úprava zvlášť negatívnym spôsobom k vývoju dlhu, najmä pre akumuláciu likvidných aktív na financovanie odhadovaných platieb DPH po rozhodnutí Európskeho súdneho dvora o DPH na služobné automobily (pozri poznámku pod čiarou č. 8). V roku 2007 klesol pomer verejného dlhu k HDP o 2,5 percentuálneho bodu na úroveň 104 % HDP späť na úroveň zaznamenanú v roku 2004. Tento výsledok sa dosiahol vďaka vyššiemu primárnemu prebytku presahujúcemu 3 % HDP. „Kapitálová“ úprava taktiež prispela k poklesu pomeru dlhu, pretože sa podstatne znížili štátne likvidné aktíva na konci roku 2007 v porovnaní s predchádzajúcim rokom v dôsledku omnoho nižšieho objemu platieb DPH skutočne žiadaných daňovými poplatníkmi v porovnaní s očakávaním. Okrem toho pri „kapitálovej“ úprave v roku 2007 sa využilo rozdelenie kapitálu vo výške približne 0,2 % HDP štátom vlastnenou spoločnosťou (SACE SpA).

Zníženie dlhu v rokoch 2006 – 2007 založené na rastúcom primárnom prebytku a bez mimorozpočtových operácií výrazne zvyšujúcich dlh sa zdá byť v súlade s odstraňovaním nadmerného deficitu. Avšak vzhľadom na to, že sa plánuje pokles primárneho prebytku v roku 2008 a opatrenia na jeho opätovné strednodobé zvýšenie neboli predložené, očakáva sa, že pomer dlhu klesne v rokoch 2008 a 2009 iba mierne (za predpokladu absencie zmien politiky).

V prognóze útvarov Komisie z jari 2008 sa pri predpoklade, že nedôjde k zmenám politiky, plánuje stále znižovanie pomeru verejného dlhu v rokoch 2008 a 2009, hoci pomalším tempom v dôsledku zhoršenia primárneho prebytku a slabého hospodárskeho rastu. Riziká spojené s hospodárskym rastom a vývojom rozpočtu sa vzťahujú aj na pomer dlhu k HDP.

5. ZÁVERY

Deficit verejných financií sa zvýšil z 3,5 % HDP v roku 2003 a 2004 na 4,2 % HDP v roku 2005. Následne sa znížil na 3,4 % HDP v roku 2006 a 1,9 % v roku 2007 pod referenčnú hodnotu 3 % HDP. Opatrenia, ktoré boli základom pre zníženie deficitu, sú väčšinou trvalého charakteru. Deficit v rokoch 2006 a 2007 by bol v skutočnosti ešte nižší bez existencie jednorazových opatrení. Štrukturálne saldo, t. j. cyklicky upravené saldo bez jednorazových a iných dočasných opatrení, sa v priebehu rokov 2006 – 2007 zlepšilo o 3 percentuálne body HDP, čo je podstatne viac ako fiškálne úsilie v rozsahu aspoň 1,6 percentuálneho bodu HDP odporúčané Radou. Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2008 sa očakáva, že sa nominálny deficit v roku 2008 zvýši na úroveň 2,3 % HDP (stále vrátane jednorazových opatrení predstavujúcich približne 0,1 % HDP, bez ktorých by bol deficit stále pod úrovňou 3 % HDP) a v prípade neuskutočnenia politických zmien na úroveň 2,4 % v roku 2009. To naznačuje, že deficit klesol pod hranicu 3 % HDP vierohodným a udržateľným spôsobom.

Po desaťročnom klesaní na úroveň tesne pod 104 % HDP v roku 2004 (z úrovne viac ako 121 % HDP v roku 1994), sa pomer verejného dlhu zvýšil o 2 percentuálne body HDP v roku 2005 a ďalej o 0,6 percentuálneho bodu v roku 2006. Pomer dlhu v roku 2007 opäť klesol na úroveň 104 % HDP. Vývoj pomeru dlhu výrazne ovplyvnila jednorazová operácia zvyšujúca dlh v roku 2006 a jej zrušenie v roku 2007. Bez tejto operácie by pomer dlhu zostal v roku 2006 pomerne stabilný, pričom by odrážal zlepšenie primárneho prebytku v súlade s odporúčaním Rady. Podľa prognózy Komisie z jari 2008 sa v prípade, že nenastanú zmeny politiky, očakáva, že pomer dlhu klesne do roku 2009 na úroveň približne 102½ %. Pomer dlhu sa môže považovať za znížený v súlade s odstránením nadmerného deficitu v roku 2007.

Z celkového posúdenia vyplýva, že nadmerný deficit bol v Taliansku odstránený. Komisia preto odporúča Rade, aby zrušila svoje rozhodnutie o existencii nadmerného deficitu v Taliansku.

Tabuľka 2: Vývoj rozpočtu, 2003 – 2009

% HDP, pokiaľ sa neuvádza inak	2003	2004	2005	2006	2007		2008		2009	
					výsledok	PS ⁽²⁾	KOM	PS ⁽²⁾	KOM ⁽³⁾	PS ⁽²⁾
Saldo verejných financií	-3,5	-3,5	-4,2	-3,4	-1,9	-2,4	-2,3	-2,2	-2,4	-1,5
								(-2,4)		
- Celkové príjmy ⁽⁵⁾	44,8	44,2	43,8	45,4	46,6	46,2	46,4	46,3	46,4	45,9
- Celkové výdavky ⁽⁵⁾	48,3	47,7	48,0	48,8	48,5	48,6	48,7	48,5	48,7	47,9
Z toho: - úrokové výdavky	5,1	4,7	4,5	4,6	5,0	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9
								(5,0)		
- tvorba hrubého fixného kapitálu	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,7	2,4	2,5	2,4	2,6
Primárne saldo	1,6	1,2	0,3	1,3	3,1	2,5	2,6	2,6	2,5	3,4
								(2,6)		
Jednorazové a dočasné opatrenia	1,7	1,3	0,6	-0,4	-0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1
Štrukturálne saldo⁽¹⁾	-5,1	-4,7	-4,5	-2,8	-1,5	-2,2	-1,9	-2,0	-1,6	-1,3
								(-2,2)		
Štrukturálne primárne saldo ⁽¹⁾	0,0	0,0	0,0	1,8	3,5	2,6	3,1	2,9	3,3	3,6
Hrubý štátny dlh⁽⁴⁾	104,3	103,8	105,8	106,5	104,0	105,0	103,2	103,5	102,6	101,5
								(103,0)		
Zmena pomeru dlhu (a) = (b) + (c) + (d)	-1,3	-0,5	2,0	0,6	-2,5	-1,8	-0,8	-1,6	-0,6	-2,0
Príspevky:										
- primárne saldo (b)	-1,6	-1,2	-0,3	-1,3	-3,1	-2,5	-2,6	-2,6	-2,5	-3,4
- efekt „snehovej gule“ (c)	1,9	0,5	1,9	0,9	1,1	0,1	1,5	0,9	2,0	1,5
- kapitálové vyrovnanie (d)	-1,6	0,3	0,5	1,0	-0,5	0,6	0,4	0,2	-0,1	-0,1
<i>Pm</i> Rast reálneho HDP (%)	0,0	1,5	0,6	1,8	1,5	1,9	0,5	1,5	0,8	1,6
								(0,6)		
<i>Pm</i> Produkčná medzera	-0,2	0,0	-0,6	-0,3	-0,3	-0,6	-1,0	-0,6	-1,6	-0,6

(1) Cyklicky upravené (primárne) saldo bez jednorazových a dočasných opatrení.

(2) Cyklicky upravené a štrukturálne saldá a produkčné medzery podľa programu vypočítané útvarmi Komisie na základe informácií v programe.

(3) Predpoklad nevykonania žiadnej politickej zmeny.

(4) Zmenu pomeru hrubého dlhu možno rozložiť takto:

$$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$$

kde t je časový index; D , PD , Y a SF sú istina vládneho dlhu, primárny deficit, nominálny HDP a kapitálové vyrovnanie a i a y predstavujú priemerné náklady na dlh, resp. rast nominálneho HDP. Výraz v zátvorkách predstavuje efekt „snehovej gule“.

(5) Rozpočtové údaje uvedené v PS na rok 2009 predstavujú tendencie založené na predpoklade nezmenených právnych predpisov. S cieľom dosiahnuť cieľové saldo verejných financií sa plánovali dodatočné opatrenia s pozitívnym vplyvom vo výške 0,4 % HDP.

Zdroje: Prognóza útvarov Komisie z jari 2008 (KOM) a aktualizácia programu stability (PS) z novembra 2007 (v zátvorkách sa nachádzajú nové oficiálne prognózy vychádzajúce z nezmenených právnych predpisov z marca 2008).

Odporúčanie na

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2005/694/ES o existencii nadmerného schodku v Taliansku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 104 ods. 12,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

- (1) Rozhodnutím Rady 2005/694/ES¹⁶ sa po odporúčaní Komisie v súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy rozhodlo o tom, že v Taliansku existuje nadmerný deficit. Rada poukázala na to, že celkový deficit verejných financií bol v roku 2003 aj v roku 2004 vyšší ako referenčná hodnota 3 % HDP, avšak nie o veľa, pričom hrubý dlh verejných financií bol v obidvoch rokoch na úrovni približne 106 – 107 %, výrazne vyššej ako referenčná hodnota 60 % HDP stanovená v Zmluve a v ostatných rokoch neklesal uspokojivým tempom.
- (2) Dňa 28. júla 2005 v súlade s článkom 104 ods. 7 zmluvy a článkom 3 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku¹⁷ Rada na základe odporúčania Komisie vydala odporúčanie, ktoré bolo určené Taliansku s cieľom odstrániť nadmerný deficit najneskôr do konca roku 2007. Odporúčanie bolo uverejnené.
- (3) V súlade s článkom 104 ods. 12 Zmluvy sa rozhodnutie Rady o existencii nadmerného deficitu má zrušiť, ak sa podľa názoru Rady v príslušnom členskom štáte nadmerný deficit odstráni.

---

¹⁶ Ú. v. EÚ L 266, 11.10.2005, s. 57.

¹⁷ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1056/2005 (Ú. v. EÚ L 174, 7.7.2005, s. 5).

- (4) V súlade s Protokolom o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu k Zmluve, Komisia poskytne údaje na uplatňovanie postupu. Súčasťou uplatňovania tohto protokolu je povinnosť členských štátov oznámiť údaje o štátnom deficite a zadlženosti, ako aj o iných súvisiacich ukazovateľoch dvakrát ročne, a to pred 1. aprílom a pred 1. októbrom, v súlade s článkom 4 nariadenia Rady (ES) č. 3605/93 z 22. novembra 1993 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva¹⁸.
- (5) Na základe údajov, ktoré poskytla Komisia (Eurostat) v súlade s článkom 8g ods. 1 nariadenia (ES) č. 3605/93 na základe oznámenia Talianska pred 1. aprílom 2008, a prognózy útvarov Komisie z jari 2008 sú oprávnené tieto závery:
- deficit verejných financií potom, ako sa zvýšil z 3,5 % HDP v roku 2004 na 4,2 % HDP v roku 2005, sa znížil na 3,4 % v roku 2006 a napokon na úroveň 1,9 % HDP v roku 2007, ktorá je nižšia ako referenčná hodnota 3 % HDP. Deficit v roku 2007 by bol bez vplyvu jednorazových opatrení na rozpočet 1,7 %. To je porovnateľné s cieľom 2,8 % HDP stanoveným v aktualizácii programu stability z decembra 2006,
  - úprava bola dôsledkom zvýšenia stálych daňových príjmov v priebehu rokov 2006 – 2007, ktoré výrazne prekročili očakávania. To bolo vo veľkej miere spôsobené vyššou ako očakávanou účinnosťou prijatých opatrení a do určitej miery vyšším ako plánovaným hospodárskym rastom. Po očakávanom zhoršení o ¼ percentuálneho bodu HDP v roku 2005 sa odhaduje, že štrukturálne saldo (t. j. cyklicky upravené saldo bez jednorazových a iných dočasných opatrení) sa zlepšilo o 1¾ percentuálneho bodu HDP v roku 2006, resp. 1¼ percentuálneho bodu HDP v roku 2007,
  - v prognóze z jari 2008 sa v roku 2008 plánuje nárast deficitu na 2,3 % HDP vrátane 0,1 % HDP z jednorazových výnosov z predaja nehnuteľností. Plánované zhoršenie salda rozpočtu spôsobí rast pomeru bežných primárnych výdavkov k HDP a nižšie bežné dane. Čiastočne sa to kompenzuje predpokladaným poklesom kapitálových výdavkov, ktorý odráža značné jednorazové výdavky naakumulované v roku 2007. Hoci je prognóza deficitu vo výške 2,3 % HDP iba o niečo vyššia ako oficiálny cieľový deficit vo výške 2,2 % HDP stanovený v aktualizácii programu stability z novembra 2007, cieľový deficit bol plánovaný pri použití odhadovaného výsledku deficitu v roku 2007, ktorý je výrazne vyšší ako ohlásený výsledok. V jarnej prognóze sa v roku 2009 v prípade absencie zmeny politiky plánuje deficit vo výške 2,4 % HDP. To znamená, že deficit klesol pod hranicu 3 % HDP vierohodným a udržateľným spôsobom. Očakáva sa, že štrukturálne saldo sa v roku 2008 zhorší o viac ako ¼ percentuálneho bodu HDP a v prípade absencie politických zmien sa v roku 2009 zlepší o ¼ percentuálneho bodu. Treba zároveň zohľadniť potrebu dosiahnuť pokrok smerom k strednodobému cieľu pre rozpočtovú pozíciu, ktorým je v prípade Talianska vyvážená pozícia v štrukturálnom vyjadrení,

---

¹⁸ Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2103/2005 (Ú. v. EÚ L 337, 22.12.2005, s. 1).

- po desaťročnom klesaní na úroveň tesne pod 104 % HDP v roku 2004 (z úrovne viac ako 121 % HDP v roku 1994), sa pomer verejného dlhu zvýšil o 2 percentuálne body HDP v roku 2005 a o ďalších 0,6 percentuálneho bodu v roku 2006 na úroveň 106½ % HDP. Pomer dlhu v roku 2007 opäť klesol na úroveň 104 % HDP. Vývoj pomeru dlhu výrazne ovplyvnila dočasná finančná operácia zvyšujúca dlh, t. j. akumulácia likvidných aktív v roku 2006 a jej zrušenie v roku 2007. Bez tejto operácie by pomer dlhu zostal v roku 2006 pomerne stabilný, pričom by odrážal zlepšenie primárneho prebytku v súlade s odporúčaním Rady. Podľa prognózy Komisie z jari 2008 sa v prípade absencie zmien politiky očakáva, že pomer dlhu klesne do roku 2009 na úroveň približne 102½ %. Pomer dlhu sa môže považovať za znížený v súlade s odstránením nadmerného deficitu v roku 2007.

(6) Podľa názoru Rady bol nadmerný deficit v Taliansku odstránený, a rozhodnutie 2005/694/ES by sa preto malo zrušiť.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Z celkového posúdenia vyplýva, že nadmerný deficit bol v Taliansku odstránený.

Článok 2

Rozhodnutie 2005/694/ES sa týmto zrušuje.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Talianskej republike.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*